

ПРОЦЕС РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ В УГОРСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОЦЕСУ РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ

Кілька років в Угорській Республіці фактично триває адміністративно-територіальна реформа, суть якої полягає в наближенні стандартів територіальної організації влади та розвитку адміністративно-територіальних одиниць до загальноприйнятих в Європейському Союзі.

Основними факторами, які обумовлюють проведення реформи принаймні можна виділити такі:

по-перше, Євросоюз бачить майбутню Європу як **спільноту регіонів**, а тому виділятиме значну частину коштів по конкретним програмам саме на їх розвиток;

по-друге, потреба проведення реформи продиктована також **впорядкуванням** територіальних підрозділів різних органів влади – передбачається, що органи влади регіону будуть координувати діяльність територіальних підрозділів різних органів виконавчої влади (фіскальні, правоохоронні, дозвільну систему, органи юстиції тощо);

по-третє, очікується, що реформа приведе до фактичного **скорочення** чисельності чиновників, за рахунок оптимізації штату окремих територіальних управлінських структур.

Слід зауважити, що до початку реформи в країні діяла **дворівнева** система адміністративно-територіального управління: країна поділялася на **19 областей**, які в свою чергу поділялися на **міста і села**. Окремим статусом користувалися **23 міста з правом області**.⁽¹⁾

Особливістю угорської системи територіальної організації влади була **висока ступінь повноважень**, які належали до компетенції місцевих та обласних органів самоврядування. Інша важлива тенденція полягала у фактичній **відсутності** на території окремої області єдиного органу, який покликаний координувати діяльність всіх територіальних підрозділів різних міністерств і відомств.

Так, в кожній області населенням обиралися **загальні збори**, які зі свого складу обирали **голову** та формували **виконавчі органи** місцевого самоврядування. В областях Урядом утворювалися обласні **адміністративні управління**, (3) натомість вони виконували здебільшого номінальні функції і реальною владою наділені не були.

На другому рівні територіального поділу – в містах і общинах – населення обирало за допомогою прямих виборів **загальні збори**, як представницький орган місцевого самоврядування, а також **мера**, як главу представницького та виконавчого органу. Після обрання загальні збори формували **управління мера**, яке виступало в якості виконавчого органу. На цьому рівні територіальні підрозділи уряду були відсутні, натомість

утворювалися територіальні підрозділи окремих органів влади – суди, прокуратура, поліцейські органи тощо.

Стосовно міст з правом області, яких в країні налічується 23, використовувалася система управління схожа до низової ланки (міст і общин), однак вони користувалися **автономністю** по відношенню до областей, на території яких вони розташовані, та не входили до їх складу.

Важливою рисою угорської системи територіальної організації влади слід визнати активно застосовувану модель **делегування урядових повноважень** на території окремих адміністративно-територіальних одиниць виконавчим органам місцевого самоврядування.

Зауважимо, що система органів місцевого самоврядування в Угорській Республіці на сьогодні дієва і функціонує майже без змін.

Початок адміністративно-територіальної реформи слід віднести до року, коли у відповідності до рішення парламенту було утворено **статистичні регіони**. Слід згадати, що даний крок викликав доволі серйозний супротив у суспільстві. Це пояснювалося тим, що багато державних діячів, політиків, вчених, а також пересічних громадян доволі консервативно налаштовані і песимістично ставляться до багатьох реформ, які викликані вступом до Європейського Союзу.

Особливо гострий прояв дістало **несприйняття територіальної реформи**. В якості аргументу наводилась історична традиція існування областей (комітати в Угорщині, правонаступниками яких є сучасні області, були утворені ще в XI столітті) та доволі ефективна діяльність системи управління на місцях, підтримання оптимального балансу „центр-регіон”. До цього також необхідно додати неминучу конкуренцію між містами, які входили до складу статистичних регіонів, за статус „столичного” міста.

На перших етапах територіальна реформа проходила досить невиразно, тим не менше поступово почали утворюватися **територіальні підрозділи** органів державної влади, які поширювали свою діяльність на території областей, що входили до складу того чи іншого регіону. Такими органами були митні, податкові, імміграційні, архітектурно-будівельні тощо.

З часом в регіонах утворилися **Ради з розвитку території**, які очолюються головою, якого на посаду призначає Уряд. Вони включають до свого складу мерів міст з правом області та голів загальних зборів областей, які входять до складу регіону, а також представників різних міністерств і відомств. Основною функцією такого органу є **визначення пріоритетних напрямків** розвитку регіону та **розподіл коштів** на виконання проектів соціально-економічного розвитку. Ради стали важливим інструментом впливу на керівництво окремих областей, оскільки вони наділені фінансовими ресурсами, які нами розподіляються поміж областями, які входять до складу того чи іншого регіону.

Діяльність Рад була активізована після провалу урядової коаліції на виборах до місцевих органів самоврядування в жовтні 2006 року. Оскільки

голову та велику кількість членів Ради призначає Уряд, то саме через цей інструмент вживається спроба **контролювати** органи місцевого самоврядування. Одним з таких методів є **перерозподіл коштів** для програм розвитку на користь „проурядових” міст з правом області.

З 1 січня 2007 року в Угорщині утворено **Регіональні адміністрації**.
(2) Такий крок є одним з важливих етапів адміністративно-територіальної реформи в Угорській Республіці.

Згідно з Постановою Уряду передбачається створення територіальних підрозділів органів державної виконавчої влади в регіонах та областях. Так, в кожному з семи регіонів будуть діяти **Регіональні адміністрації**, а в кожній з дев'ятнадцяти областей – **Відділення регіональних адміністрацій**.

Нормативний документ чітко визначає повноваження новоутворених органів, які перш за все полягають у координації діяльності територіальних підрозділів різних органів влади та наглядом за додержанням законності органами місцевого самоврядування при здійсненні останніми адміністративної діяльності. Наводиться також основний інструмент координації – утворення при голові адміністрації **Колегій**, до складу яких входять керівники всіх територіальних підрозділів органів державної влади.

Зберігається також система **делегування** значної частини адміністративних повноважень органам місцевого самоврядування, які виступають в якості третьої інстанції органів державної влади.

Не вирішеною залишається проблема **вибору адміністративного центру** регіонів. З урахуванням значного тертя між різними органами влади і самоврядування та доволі високого суспільного інтересу, це питання вирішується доволі оригінальним способом. На території Регіону територіальні підрозділи різних органів влади та Регіональні ради з розвитку території розташовуються в різних містах ,як правило це адміністративні центри тих областей, що належать до складу регіону. Виключення складає лише місто Шопрон, який не є адміністративним центром, але в ньому розташована рада з розвитку території регіону Західний Дунантул).

Деякі з дослідників схильні виділяти в якості регіональних центрів міста Будапешт, **Дебрецен, Мішкольц, Сегед, Пейч, Сейкешфехервар та Дьєр**,(8) які є найбільшими за кількістю населення, площі та потенціалу у відповідних регіонах. В чотирьох регіонах такий вибір співпадає з розташуванням в цих містах основних органів влади та розвитку , натомість в трьох інших – застосовано принцип розташування різних органів в різних містах.

Тим не менше утворення Регіональних адміністрацій і їх розташування у відповідних містах дає підстави вважати, що відбувається поступове перетворення останніх у формальні, а з часом і у фактичні, центри регіонів.

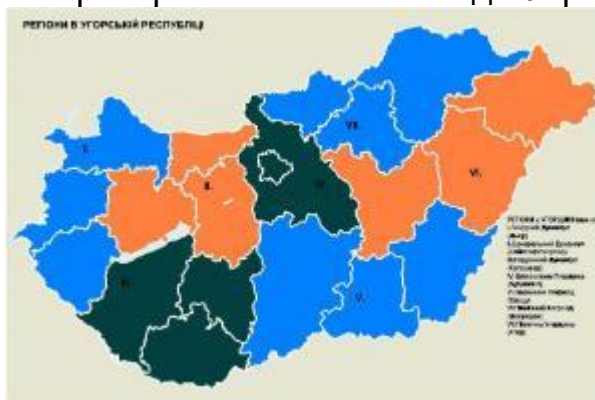
З утворенням регіональних органів державного управління можна говорити про поступове перетворення системи адміністративно-територіального устрою Угорщини на **трирівневу**:

I Регіон

II Область

III Муніципалітет (місто, община)

Таким чином, починаючи з 1 січня 2007 року в країні фактично утворено нові адміністративно-територіальні одиниці найвищого рівня – **регіони**, які включили до свого складу діючі області. Всього таких регіонів утворено **сім**. В цій статті пропонується розглянути два регіони – Північну Угорщину та Північний Алфелд, які територіально найближчі до України.

Назва	Центр ¹	Склад: область (центр)
Центральна Угорщина	Будапешт	місто Будапешт, Пешт (Будапешт)
Північна Угорщина	Егер – Адміністрація Шалготарйан – Рада Мішкольц – найбільше місто	Боршод-Абауй-Земплейн (Мішкольц), Гевеш (Егер), Ноград (Шалготарйан)
Північний Алфелд	Дебрецен	Саболч-Сатмар-Берег (Ніредьгаза), Гайду-Бігор (Дебрецен), Солнок (Солнок)
Південний Алфелд	Сегед	Бейкейш (Бейкейшчаба), Чонград (Сегед), Бач-Кішкун (Кечкемет)
Північний Дунаутул	Сейкешфехервар	Комаром-Естергом (Татабаня), Фейер

		(Сейкешфехервар), Веспрем (Веспрем)
Західний Дунантул	Дьер – Адміністрація Шопрон – Рада Дьер – найбільше місто	Дьер-Мошон-Шопрон (Дьер), Ваш (Сомботхей), Зала (Залаегерсег)
Південний Дунантул	Капошвар – Адміністрація Пейч – Рада Пейч – Найбільше місто	Шомодь (Капошвар), Толно (Сексард), Баранья (Пейч)

1 У областях, де місце знаходження Адміністрації, Ради з розвитку території та найбільше за населенням, площею і потенціалом місто співпадають, вказано лише один центр.

РЕГІОН ПІВНІЧНА УГОРЩИНА

I. Географія

1. У областях, де місце знаходження Адміністрації, Ради з розвитку території та найбільше за населенням, площею і потенціалом місто співпадають, вказано лише один центр.

Регіон, який розташований у Північній та Північно-Східній частині Угорщини, у передгір'ї Карпат. На півночі межує зі Словацькою Республікою, на півдні та південному-сході – з регіоном Північний Алфельд, на заході – з регіоном Центральна Угорщина.

Площа регіону: 13.4 тис. кв. км (% від загальнодержавного розміру території).

Населення: 1.261.489 чоловік, (12.7% від загальнодержавної кількості населення).(10)

Густота населення: 96 чол./ кв.км (7)

Центр регіону – фактично питання залишається невирішеним. Найбільшим містом регіону за населенням і площею є Мішкольц. Містом з

найбільш вигідним географічним розташуванням, найбагатшою історією, в тому числі і як регіонального центру, є Егер. На сьогодні Регіональна адміністрація розташована в Егері, а Регіональна рада з питань розвитку території в місті Шалготарйан, яке є найменш розвиненим серед обласних центрів. Можна допустити, що таке рішення ухвалене саме з причин триваючої конкуренції між Егером і Мішкольцом за першість у регіоні.

Склад регіону:

Назва області (міста зі статусом області)	Площа (тис. кв. км)	Населення (чол.)	Центр
Боршод-Абауй-Земплейн	7.3	725779	м. Мішкольц
Гевеш	3.6	320886	м. Егер
Ноград	2.5	214824	м. Шалготарйан
Місто Мішкольц	0.237		
Місто Егер	0.092		
Місто Шалготарйан	0.103		

У складі Північної Угорщини знаходиться 603 населених пункти, що складає майже одну п'яту (19.2.%) від загальнодержавної кількості; 33 з них мають статус міста.

Найбільші міста

Назва міста	Населення (чол.)
Мішкольц	181 200
Егер	61 600
Шалготарйан	47 000
Озд	39 552
Казінцбарціка	32 962

Дьондьош	32 975
Хатван	22 916

II. Економіка

Регіон вважається одним із депресивних з точки зору економічного розвитку. Однак, починаючи з 2004 року спостерігається значне зростання рівня промислового виробництва, що має своїм наслідком поступовий підйом економіки до загальнодержавного рівня.

У всіх галузях народного господарства зайнято 419 000 чоловік, що становить 10.9% від загального рівня зайнятості по країні. Рівень безробіття складає 8.5%, що є найбільшим показником в Угорщині (149.1% від середнього рівня).

В регіоні утворено і діє 85754 господарюючих суб'єктів (підприємств), що складає 9.3% від діючих в країні. З них, 844 – підприємства з іноземним капіталом (3.2% від загальнодержавного показника).

Валовий внутрішній продукт – 1073 млрд. форинтів (5365 млн. дол. США), що складає 8.2% від загальнодержавного показника. ВВП на душу населення – 846 000 форинтів (4230 дол. США), що на третину менше від середньостатистичного і складає всього 64.6 %.

Основними галузями економіки є:

- Будівництво, в т.ч. виробництво будівельних матеріалів;
- Виробництво;
- Торгівля і побутове обслуговування. (4)

Рівень промислового виробництва в 2001 році склав 1219 млрд. форинтів (6095 млн. доларів США), або 9.7% відсотка від загального рівня промислового виробництва по державі. Натомість в 2006 році динаміка росту промислового співробітництва склала 121.7% – другий результат в країні. (5)

За 2005 рік залучено 248.6 млрд. форинтів (1240 млн. доларів США), при середньому показнику по країні 439 млрд. форинтів (2195 млн. доларів США). На одного жителя припадає 1.956.000 форинтів (9780 доларів США) В області діє 22 промислових парки, які виступають основними центрами залучення інвестицій, оскільки надають відповідні пакети пільг при розміщенні виробництва, створенні нових робочих місць та додержанні визначених стандартів по заробітній платі, соціальним гарантіям та виплатам в бюджеті розвитку населених пунктів.

Середня зарплата в регіоні складає 100 814 форинтів (544 долара США) при середньому показнику по країні 112 496 форинтів (563 долара США)

III. Політика

З початку 2007 року в регіоні поступово формуються єдині органи влади та самоврядування. Згідно з Постановою Уряду передбачається створення територіальних підрозділів органів державної виконавчої влади в регіонах та областях. Так, на рівні регіону діє Регіональна адміністрація, а в кожній з областей, що входять до складу регіону – Відділення регіональних адміністрацій. Утворюються регіональні підрозділи центральних органів виконавчої влади – податкових, митних, міграційних тощо – діяльність яких буде координуватися Регіональними адміністраціями.

Також утворена Рада з розвитку регіону та її виконавчий орган, як структури, які, перш за все, покликані сприяти соціально-економічному розвитку територій шляхом фінансування різноманітних проектів. Поступово йде переорієнтування цільових коштів, виділених центром, з обласного рівня на регіональний.

Органами місцевого самоврядування, які наділені широкою компетенцією, як і до територіальної реформи, є наступні:

I. На рівні областей:

Загальні зібрання області (ради) – представницький орган

Управління місцевого самоврядування – виконавчий орган

Голова загального зібрання – глава представницького та виконавчого органу.

II. На рівні міст за статусом області, міст та сіл:

Самоврядування міст (сіл) – представницький орган

Мерія – виконавчий орган

Мер – глава представницького та виконавчого органу.

Загальні зібрання областей, міст і сіл обираються за допомогою мажоритарно-пропорційної виборчої системи, голови обласних зібрань – шляхом непрямих виборів загальними зібраннями областей, а мери міст і сіл – за допомогою прямих виборів з використанням мажоритарної системи. За результатами жовтневих виборів до органів місцевого самоврядування в двох областях (Боршод-Абауй-Земплайн та Ноград) більшість в представницьких і виконавчих органах належить опозиційній до уряду партії ФІДЕС. В області Гевеш склалася „патова” ситуація: половина обраних депутатів представляла провладні сили, а інша – опозиційні. В результаті органи виконавчої влади не сформовані, а в області призначені повторні вибори.(9)

Стосовно міст зі статусом області, то в більшості з них (Мішкольц та Егер) склалася проурядова коаліція, стрижнем якої виступає Угорська

соціалістична партія (МСП). В місті Шалготарйан утворена опозиційна коаліція, на чолі з партією ФІДЕС. Мери міст належать до відповідних політичних сил: в м. Мішкольц – Угорська соціалістична партія, в м. Шалготарйан – ФІДЕС. В місті Егер перемогу одержав представник місцевої політичної організації, яка натомість увійшла до коаліції на чолі з правлячою Угорською соціалістичною партією.(9)

Таким чином, співпраця між Радою з розвитку регіону і значною частиною органів місцевого самоврядування є значно ускладненою. Останнє викликано різною політичною належністю керівництва органів управління різного рівня. Спостерігається нерівномірний розподіл бюджетних коштів на розвиток територій: створені урядом органи з розвитку регіону намагаються спрямувати їх в ті адміністративно-територіальні одиниці, в яких сформовані проурядові органи влади.

РЕГІОН ПІВНІЧНИЙ АЛФЕЛД

I. Географія

• При наведені даних площа та населення міст зі статусом області включена до складу відповідних областей

Регіон, який розташований у Східній та частково Центральній частині Угорщини, займає північну частину Придунайської низовини. Регіон межує з трьома європейськими державами: зі Словацькою Республікою та Україною – на північному сході та з Румунією – на сході. Окрім цього на півночі межує з регіоном Північна Угорщина, на півдні – Південний Алфелд та на заході – Центральна Угорщина.

Площа регіону: 17.8 тис. кв. км (19.3 % від загальнодержавного розміру території).

Населення: 1.533.162 чоловік, (15.3% від загальнодержавної кількості населення) (10)

Густина населення: 87.7 чол./кв.км (7)

Центр регіону – місто Дебрецен, яке найбільше за населенням та площею і в якому знаходяться Регіональна адміністрація та Регіональна рада з питань розвитку території.

Склад регіону:

Назва області (міста зі статусом області)	Площа (тис. кв. км)	Населення (чол.)	Центр
Саболч-Сатмар-Берег	5.9	578573	м. Ніредьгаза
Гайду-Бігор	6.2	547357	м. Дебрецен
Яс-Надькун-Солнок	5.6	407232	м. Солнок
Місто Ніредьгаза	0.275		
Місто Дебрецен	0.462		
Місто Солнок	0.187		

У складі Північної Угорщини знаходиться 387 населених пункти, що складає 12.3.% від загальнодержавної кількості; 55 з них мають статус міста.

Найбільші міста

Назва міста	Населення (чол.)
Дебрецен	204297
Ніредьгаза	116336
Солнок	76331
Гайдубесермень	32228
Ясберень	28293
Гайдусобосло	23695
Терексентміклош	23145
Карцаг	22738

II. Економіка

Регіон вважається депресивним з точки зору економічного розвитку. По багатьом параметрам найслабше розвинений і, як свідчать сучасні тенденції, протягом найближчого часу такий стан не має шансів на суттєві зміни. На жаль, протягом останніх років усі позитивні результати в розвиткові економіки були фрагментарними, які не характеризувалися сталістю.

У всіх галузях народного господарства зайнято 507 000 чоловік, що становить 13.1% від загального рівня зайнятості по країні. Рівень безробіття складає 7.8%, що є одним з найбільших показників в Угорщині (136.0% від середнього рівня – третій найгірший результат).

В регіоні утворено і діє 104102 господарюючих суб'єктів (підприємств), що складає 11.3% від діючих в країні. З них, 1232 – підприємства з іноземним капіталом (4.6% від загальнодержавного показника).

Валовий внутрішній продукт – 1265 млрд. форинтів (6325 млн. дол. США), що складає 9.6% від загальнодержавного показника. ВВП на душу населення – 942 000 форинтів (4710 дол. США), що майже на третину менше від середньостатистичного і складає всього 72.6 %.

Основними галузями економіки є:

- Експортні операції
- Будівництво, в т.ч. виробництво будівельних матеріалів;
- Торгівля і побутове обслуговування.
- Виробництво; (4)

В 2001 році рівень промислового виробництва склав 1205 млрд. форинтів (6025 млн. дол. США), або 9.6% відсотка від загального рівня промислового виробництва по державі. Натомість зростання у 2006 році по відношенню до аналогічного періоду минулого року склало 121.6%, що є третім найкращим показником позитивної динаміки в країні в цілому.(6) За 2005 рік залучено 323 млрд. форинтів (1615 млн. доларів США), при середньому показнику по країні 439 млрд. форинтів (2195 млн. доларів США). На одного жителя припадає 2.095.000 форинтів (10475 доларів США).

В області діє 25 промислових парків, які є основними центрами залучення інвестицій. Вони надають відповідні пакети пільг при розміщенні виробництва, створенні нових робочих місць та додержанні визначених стандартів по заробітній платі, соціальним гарантіям та виплатам в бюджети розвитку населених пунктів. Середня зарплата в регіоні складає 98 232 форинтів (491 долара США) при середньому показнику по країні 112 496 форинтів (563 долара США)

III. Політика

З початку 2007 року в регіоні поступово формуються єдині органи влади та самоврядування. Згідно з Постановою Уряду передбачається створення територіальних підрозділів органів державної виконавчої влади в регіонах та областях. Так, на рівні регіону діє Регіональна адміністрація, а в кожній з областей, що входять до складу регіону – Відділення регіональних адміністрацій. Утворюються регіональні підрозділи центральних органів виконавчої влади – податкових, митних, міграційних тощо – діяльність яких буде координуватися Регіональними адміністраціями.

Окрім цього, утворена Рада з розвитку регіону та її виконавчий орган, як структури, які перш за все покликані сприяти соціально-економічному розвитку території шляхом фінансування різноманітних проектів. Поступово йде переорієнтування цільових коштів, виділених центром, з обласного рівня на регіональний.

Органами місцевого самоврядування, які наділені широкою компетенцією, як і до територіальної реформи, є наступні:

I. На рівні областей:

Загальні зібрання області (ради) – представницький орган

Управління місцевого самоврядування – виконавчий орган

Голова загального зібрання – глава представницького та виконавчого органу.

II. На рівні міст за статусом області, міст та сіл:

Самоврядування міст (сіл) – представницький орган

Мерія – виконавчий орган

Мер – глава представницького та виконавчого органу.

Загальні зібрання областей, міст і сіл обираються за допомогою мажоритарно-пропорційної виборчої системи, голови обласних зібрань – шляхом непрямих виборів загальними зібраннями областей, а мери міст і сіл – за допомогою прямих виборів з використанням мажоритарної системи. За результатами жовтневих виборів 2006 року до органів місцевого самоврядування в усіх областях (Саболч-Сатмар-Берег, Гайду-Бігор, Яс-Надькун-Солнок) більшість в представницьких і виконавчих органах належить опозиційній до уряду партії ФІДЕС. (9)

Стосовно міст зі статусом області, то в більшості з них (Дебрецен та Солнок) також склалася антиурядова коаліція, базою якої виступає партія ФІДЕС. В місті Ніредьгаза утворена проурядова коаліція, на чолі з Угорською соціалістичною партією МСП. Слід зауважити, що Ніредьгаза залишається чи не єдиним анклавом в східній Угорщині, де місцеву владу сформували соціалісти. Такий політичний вибір громади є традиційним і багато в чому викликаний особистим авторитетом мера та позитивних змін, які відбуваються на фоні депресивної в цілому області. Мери міст належать до відповідних політичних сил: в м. Ніредьгаза – Угорська соціалістична партія, в м. Дебрецен та Солнок – ФІДЕС. (9)

Слід зауважити, що співпраця між Радою з розвитку регіону і значною частиною органів місцевого самоврядування є значно ускладненою. Останнє викликано різною політичною належністю керівництва органів управління різного рівня. Спостерігається нерівномірний розподіл бюджетних коштів на розвиток територій: створені урядом органи з розвитку регіону намагаються спрямувати їх в ті адміністративно-територіальні одиниці, в яких сформовані проурядові органи влади.

Ален Панов,
Юрист, дипломат, кандидат історичних наук

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Панов А.В. Історія держави і права зарубіжних країн, Ужгород, 2004, 156 С.
2. 297/2006. (XII.23.) Korm.rendelet a közigazgatási hivatalokrol, Bp., 2006, 9 С.
1. 191/1996. (XII.17) Korm.rendelet a közigazgatási hivatalokrol, Bp., 1996, 10 С.
1. II Tervezési-statisztikai régiók helyzete 2004-ben, Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, Dr.Csorös Lőszly, Bp.,2005, 111 С.
2. <http://logsped.hu//emor.htm>
3. <http://logsped.hu//ear.htm>
4. Magyarország népessége// <http://www.magyarország.hu/orszaginfo/adatok/tarsadalom/nep-esseg.html>
5. Magyarország régiói//hu.wikipedia.org/wiki/Magyarország
6. Önkormányzati választások,2006.október
1//<http://www.valasztas.hu/outrook/onktjk2>
7. STADAT – 3.1.1. A lakónépesség nem szerint,január
1// http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/tabl3_1_1.html
8. STADAT– 3.1.3. Népsűrűségtelepülések száma,január
1// http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/tabl3_1_3.html